

## Aristotel - Metafizika

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 8 | Nivo: Filozofski fakultet u Osijeku

### ARISTOTEL, METAFIZIKA

(Λ. XII.)

Seminarski rad iz kolegija Grčka filozofija II

Osijek, 2009.

### ARISTOTEL

( Stagira,384. pr. Kr.-Halkida,322. pr. Kr.)

-starogrčki filozof

Najvažnija djela: Organon, Fizika, Metafizika, Nikomahova etika, Politika, Poetika, Retorika.

### O METAFIZICI

Pretjerano veličan ili pretjerano umanjivan, Aristotel je nezaobilaziv. Glavninu svoje glasovitosti duguje svojoj logici i metafizici. Drevna grčka poslovice kaže: velika knjiga, veliko zlo. Tako je i Metafizika velika knjiga, ali i veliko zlo i to barem dvjema stranama: čitateljima izvornika i prevoditeljima. U čemu je ta veličina koja je veliko zlo? Ona zacijelo nije u broju stranica, niti riječi jer oko tri stotine stranica knjige i nije neka knjižurina. Takav brojdbeni ili tvarni podatak, bio manji ili veći, ne otkriva ništa bitno ni o veličini ni o teškoći dotične knjige. U cjelini strukovnjački nazvanoj corpus Aristotelicum djelo Metafizika zauzima posebno mjesto i po imenu i po sadržaju i po značaju i po značenju. Metafizika je zapravo temelj opće ljudske duhovnosti. Na žalost, osnovni predložak europske metafizike nije pisan jasnim pučkim jezikom, a ni dopadljivim načinom. Po svojem umu i riječi, čovjek je svugdje čovjek kao čovjek. I bez obzira na uljudbenu ili proizvodnu razinu, prepoznaje se po jeziku i određuje se iz njega, kao što i sam određuje sebe i svijet svojim jezikom. Metafizika je tako odsutna za bitnu odredbu čovjeka, a isto tako i njezino nosivo pojmovlje. Ne samo iz kulturnih krugova drevnih kultura nego i iz duhovnog blaga mnoštva naroda i plemena može se izlučiti zametan, necjelovit ili potpun sustav ovakve ili onakve metafizike. Ali on nigdje nije tako urođen i određen, toliko prepoznatljiv i izdvojiv-kao u grčkoj filozofiji, i nigdje tako primjereno i zorno kao u Aristotela. I dok oni sastavi metafizike, negdje drugdje mogu čitkiji, shvatljiviji i dopadljiviji, Aristotelov metafizički sustav koliko god bio uzoran i uredan toliko je i teško pristupačan zbog smišljene i stroge demetaforizacije filozofskih pojmova. Jezik Aristotelove Metafizike primjereno je metafizičan. Kao zbornik različitih teškoća, Metafizika je upitna i dvojbena već po samome naslovu. Bilo kao tvrda jezgra od deset knjiga spojenih u izvorni predložak, bilo kao zaključeni niz od četrnaest knjiga (kakav je stigao do suvremene znanosti), Metafizika ima tu sreću da joj se sve dovodilo u pitanje. Prije svega, djelo je dugo nastajalo (u rasponu od nekih dvadeset godina) i na različitim mjestima (od Assosa do Atene). Zatim, nije ni pisano kao što se djela pišu, nego je nekakva vrsta sastavine predavačkih bilježaka, podsjetnički predložak namijenjen za predavanja slušateljstvu. Najvjerojatnije sam Aristotel i nije sastavio Metafiziku, ili barem ne ovakvu kakva je do nas došla. Prema Aleksandru iz Afrodizije i Asklepiju, to je učinio Eudem. Sam naslov djela je najveći upitnik, i moguće je da se iz njega izrodili i mnogi ostali. Pravo izvorište nesporazuma je naslov, koji se pripisuje Androniku s Roda, koji je nakon Aristotela bio deseti voditelj peripatetičke škole. On je oko 70-te godine poslije Krista, sređujući učiteljeve spise, onaj spis koji mu je došao iza Fizike nazvao "stvari koje su iza fizike", što je onda preko latinskog metaphysica dalo preglasovitu Metafiziku. Sam Aristotel metafiziku nigdje ne naziva metafizikom nego je u istoimenome djelu naziva ili mudrost ili prva, prvotna mudrost. Njemu je prvotna filozofija istraživanje počela i uzroka bića kao bića, te o nepokretnome pokretalu (ili pokretaču), naime: o božanstvu; time je metafizika (to jest: prvotna filozofija) i opći nauk o bitku. Ni po sklopu i sastavu Metafizika nije usklađeno, uglačano i pravocrtno uređeno djelo. Otprilike su takvi i građa i slog rečenice. Aristotel nije dao (a možda nije ni htio dati) zatvoreno i jedinstveno djelo jer ni metafizika po naravi nije takva. Znanstvenjački zanos prošlog stoljeća, pod dojmom novih fizikalnih otkrića, bijaše odveć sklon odbaciti metafiziku. Naše pak stoljeće, zatečeno i užasnuto u "zaboravu bitka", nužno se vratilo metafizici i Metafizici. Ni po sklopu Metafizika nije jedinstvena. Ne mogu se olako zaobići ne samo različite nego i protuslovne izjave o složevini samog djela.

Najviše što bi se moglo reći, bilo bi: iako je knjiga nejedinstvena po sklopu, jedinstvena je po osnovnoj i okvirnoj zamisli. Metafizičke stvari, kako se u rukopisnim knjigama nazivaju, nisu "opus", nego zbirka različitih "istraživanja" što se tiču prve filozofije, koju su prvo složili najvičniji učenici, dok je poslije čini se veoma proširena. Bolji poredak peripatetički izdavači nisu mogli iznaći jer su u rukama imali komadiće, koje su noviji tumačitelji nastojali, uzaludno premećući knjige, bolje rasporediti ili složiti u jedno djelo. Ali ne samo raspored većih dijelova nego i sam tekst, koji sadržavahu, različit je bio od starine. Dobro je znati što je sve upitno i sporno u Metafizici i zašto je to tako. Posrijedi je veleknjiga neobične povijesti i neusklađenog sklopa.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE  
PREUZETI NA SAJTU. -----**

[www.maturskiradovi.net](http://www.maturskiradovi.net)

**MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: [maturskiradovi.net@gmail.com](mailto:maturskiradovi.net@gmail.com)**